

چهل حدیث از حضرت امام رضا علیه السلام

۱. برترین خرد

امام رضا علیه السلام: أَفْضَلُ الْعَقْلِ مَعْرِفَةُ الْإِنْسَانِ نَفْسَهُ.

برترین خرد، خودشناسی است.

العدد القویة: ص ۲۹۲ ح ۱۸، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۷۲

۲. ایمان

امام رضا علیه السلام: الْإِيمَانُ: عَقْدٌ بِالْقَلْبِ؛ وَلَفْظٌ بِاللِّسَانِ؛ وَعَمَلٌ بِالْجَوَارِحِ، لَا يَكُونُ الْإِيمَانُ إِلَّا هَكَذَا.

ایمان، عبارت است از: باور قلبی، اظهار به زبان و عمل با اندام ها. ایمان، جز این گونه نیست.

معانی الأخبار: ص ۱۸۶ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۸۰

۳. از جمله حقوق مؤمن بر مؤمن

امام رضا علیه السلام: إِنَّ مِنْ حَقِّ الْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ: الْمَوَدَّةَ لَهُ فِي صَدْرِهِ، وَالْمُؤَاسَاةَ لَهُ فِي مَالِهِ، وَالنُّصْرَةَ لَهُ عَلَى مَنْ ظَلَمَهُ، وَإِنْ كَانَ فِيءٌ لِلْمُسْلِمِينَ وَكَانَ غَائِبًا أَخَذَ لَهُ بِنَصِيْبِهِ، وَإِذَا مَاتَ فَالزِّيَارَةُ إِلَى قَبْرِهِ، وَلَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يُغَشَّهُ، وَلَا يَخُونُهُ، وَلَا يَخْذُلُهُ، وَلَا يَغْتَابُهُ، وَلَا يَكْذِبُهُ...

از جمله حقوق مؤمن بر مؤمن، این است که در دل، او را دوست بدارد، با مالش به او کمک برساند، او را در برابر کسی که به وی ستم کند، یاری دهد، اگر مسلمانان غنیمت و خراجی داشتند و او غایب بود، سهم او را برایش بگیرد، هر گاه درگذشت، تا قبرش او را تشییع کند، به او ستم نکند، با او دغلی نکند، به او خیانت نکند، او را وا نگذارد، از او غیبت نکند، دروغگویی شمارد...

قضاء حقوق المؤمنین: ص ۲۵ ح ۴۵، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۸۸

۴. سرآغاز خداپرستی

امام رضا علیه السلام: أَوَّلُ عِبَادَةِ اللَّهِ مَعْرِفَتُهُ.

سرآغاز خداپرستی، شناخت اوست.

التوحيد: ص ۳۴ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۹۰

۵. وساطت اهل بیت (ع)

امام رضا علیه السلام: إِذَا نَزَلَتْ بِكُمْ شِدَّةٌ فَاسْتَعِينُوا بِنَا عَلَى اللَّهِ.
هر گاه سختی ای به شما رسید، به واسطه ما از خدا کمک بجوئید.

تفسیر العیاشی: ج ۲ ص ۱۷۶ ح ۱۶۶۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۱۰۲

۶. بسم الله

امام رضا علیه السلام: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» أَقْرَبُ إِلَى الْإِسْمِ الْأَعْظَمِ مِنْ سَوَادِ الْعَيْنِ إِلَى بَيَاضِهَا.
«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»، به اسم اعظم خدا، نزدیک تر از سیاهی چشم به سفیدی آن است.

عیون أخبار الرضا (ع): ج ۲ ص ۵ ح ۱۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۱۰۴

۷. نقش انگشتر حضرت موسی (ع)

امام رضا علیه السلام: كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ مُوسَى (ع) حَرْفَيْنِ اشْتَقَّهُمَا مِنَ التَّوْرَةِ: «اصْبِرْ تَوْرَ، أُصْدَقْ تَبْجُ».
نقش انگشتر موسی (ع) دو جمله بود که آنها را از تورات گرفته بود: شکبیا باش تا مزد بگیری، راستگو باش تا برهی.»

عیون أخبار الرضا (ع): ج ۲ ص ۵۵ ح ۲۰۶، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۱۸۶

۸. نقش انگشتر حضرت عیسی (ع)

امام رضا علیه السلام: كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ عِيسَى (ع) حَرْفَيْنِ اشْتَقَّهُمَا مِنَ الْإِنْجِيلِ: طُوبَى لِعَبْدٍ ذَكَرَ اللَّهَ مِنْ أَجَلِهِ، وَوَيْلٌ لِعَبْدٍ نَسِيَ اللَّهَ مِنْ أَجَلِهِ.
نقش انگشتر عیسی (ع) این دو جمله بود که آنها را از انجیل برگرفته بود: «خوشا به حال بنده ای که موجب یاد خدا شود و وای به حال بنده ای که باعث فراموشی خدا گردد.»

عیون أخبار الرضا (ع): ج ۲ ص ۵۵ ح ۲۰۶، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۱۹۸

۹. نماز شب

امام رضا علیه السلام: عَلَيْكُمْ بِصَلَاةِ اللَّيْلِ! فَمَا مِنْ عَبْدٍ يَقُومُ فِي آخِرِ اللَّيْلِ فَيَصَلِّي ثَمَانِي رَكَعَاتٍ وَرَكَعَتَيْنِ لِلشَّفَعِ وَرَكَعَةً لِلْوَتْرِ؛ ثُمَّ قَنَّتْ وَاسْتَغْفَرَ اللَّهَ فِي قُنُوتِهِ سَبْعِينَ مَرَّةً، إِلَّا أُجِيرَ مِنَ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ.

بر شما باد خواندن نماز شب؛ زیرا هیچ بنده ای نیست که در آخر شب بر خیزد و هشت رکعت [نماز] و دو رکعت [نماز] شفع و یک رکعت [نماز] وتر بگزارد، سپس قنوت بخواند و در قنوتش هفتاد بار از خدا آمرزش بخواهد، مگر آن که از عذاب قبر و از عذاب آتش [دوزخ]، پناه داده می شود.

الدعوات: ص ۲۷۲ ح ۷۷۸، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۴۰

۱۰. تفاوت مؤمن و کافر در قیامت

دَخَلَ رَجُلٌ مِنَ الرَّنَادِقَةِ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ (ع) وَ عِنْدَهُ جَمَاعَةٌ، فَقَالَ أَبُو الْحَسَنِ (ع): أَيُّهَا الرَّجُلُ! أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ الْقَوْلُ قَوْلَكُمْ - وَ لَيْسَ هُوَ كَمَا تَقُولُونَ - أَلَسْنَا وَ إِيَّاكُمْ شَرَعًا سَوَاءً؛ لَا يَضُرُّنَا مَا صَلَّيْنَا وَ صُمْنَا وَ زَكَيْنَا وَ أَقْرَبْنَا؟ فَسَكَتَ الرَّجُلُ. ثُمَّ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ (ع): وَإِنْ كَانَ الْقَوْلُ قَوْلَنَا - وَ هُوَ قَوْلُنَا - أَلَسْتُمْ قَدْ هَلَكْتُمْ وَ نَجَوْنَا؟!

جماعتی در خدمت امام رضا(ع) بودند که زندیقی وارد شد. امام(ع) به او فرمود: «اگر سخن شما درست باشد - که نیست - در این صورت، آیا نه این است که ما و شما یکسان هستیم و نماز و روزه و زکات و ایمان ما زبانی به ما نمی رساند؟». آن زندیق، خاموش ماند. سپس امام رضا(ع) فرمود: «و اگر سخن ما درست باشد - که هست - آیا شما به هلاکت درنیفتاده اید و ما نجات نیافته ایم؟»!

الکافی: ج ۱ ص ۷۸ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۴۴

۱۱. طلب بهشت بدون عمل!

امام رضا علیه السلام: مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَلَمْ يَصْبِرْ عَلَى الشَّدَائِدِ، فَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ.

کسی که از خدا بهشت بخواهد، اما در برابر سختی ها شکيبا نباشد، خود را ریشخند کرده است.

کنز الفوائد: ج ۱ ص ۲۳۰، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۴۸

۱۲. پاداش کمترین آزار برای زیارت امام رضا(ع)

امام رضا علیه السلام: مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَزُورُنِي فَيَصِيبُ وَجْهَهُ قَطْرَةٌ مِنَ الْمَاءِ، إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ.

هیچ مؤمنی نیست که به زیارت من بیاید و قطره ای از آسمان بر چهره اش بیفتد (کمترین آزاری به او برسد)، مگر آن که خداوند متعال، بدن او را بر آتش، حرام می گرداند.

عیون أخبار الرضا(ع): ج ۲ ص ۲۲۷ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۵۰

۱۳. تبسم به برادر مؤمن

امام رضا علیه السلام: مَنْ تَبَسَّمَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً؛ وَمَنْ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً لَمْ يَعْذِبْهُ.

هر کس به روی برادر مؤمنش لبخند بزند، خداوند، برایش یک ثواب می نویسد و کسی که خدا برایش ثوابی بنویسد، عذابش نمی کند.

مصداقة الإخوان: ص ۱۵۷ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۵۰.

۱۴. نجات موحدان گناه کار

امام رضا علیه السلام: مُذْنِبُو أَهْلِ التَّوْحِيدِ لَا يَخْلَدُونَ فِي النَّارِ وَيُخْرَجُونَ مِنْهَا، وَالشَّفَاعَةُ جَائِزَةٌ لَهُمْ. گناه کارانِ یکتاپرست، در آتش، جاویدان نمی مانند؛ بلکه [سرانجام] از آن، رهایی می یابند و شفاعت در حق آنان، رواست.

عیون أخبار الرضا(ع): ج ۲ ص ۱۲۵ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۵۲.

۱۵. کسی که امامی ندارد

امام رضا علیه السلام: مَنْ مَاتَ وَلَيْسَ لَهُ إِمَامٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً. کسی که بمیرد و امامی نداشته باشد، به مرگ جاهلی مُرده است.»

کمال الدین: ص ۶۶۸ ح ۱۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۷۰.

۱۶. مراد از اهل ذکر در قرآن

الامام الرضا(ع) - فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «فَأَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ» - نَحْنُ أَهْلُ الذِّكْرِ، وَنَحْنُ الْمَسْئُولُونَ.

امام رضا(ع) — در باره آیه شریف: «پس اگر نمی دانید، از اهل ذکر پرسید» —: اهل ذکر، ما هستیم و از ما باید پرسیده شود.

الکافی: ج ۱ ص ۲۱۰ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۷۸.

۱۷. دین امامان(ع)

امام رضا علیه السلام: **إِنَّ مِنْ دِينِهِمْ [أَي الْأَيْمَّةِ (ع)]:** الْوَرَعُ، وَالْعِفَّةُ، وَالصَّدَقُ، وَالصَّلَاحُ، وَالْإِجْتِهَادُ، وَأَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبَرِّ وَالْفَاجِرِ، وَطَوْلُ السُّجُودِ، وَالْقِيَامَ بِاللَّيْلِ، وَاجْتِنَابَ الْمَحَارِمِ، وَاتْتِظَارَ الْفَرَجِ بِالصَّبْرِ، وَحُسْنَ الصُّحْبَةِ، وَحُسْنَ الْجَوَارِ، وَبَدَلَ الْمَعْرُوفِ، وَكَفَّ الْأَذَى، وَبَسَطَ الْوَجْهَ، وَالنَّصِيحَةَ، وَالرَّحْمَةَ لِلْمُؤْمِنِينَ.

امام رضا(ع): از دین آنان — یعنی امامان(ع) — است: پارسایی، پاک دامنی، راستی، درستی، سخت کوشی، باز گرداندن امانت به نیکوکار و تبه کار، سجده طولانی، عبادت شبانه، دوری از حرام، انتظار فرج با شکیبایی، حُسن همنشینی، حُسن همسایگی، نیکی کردن، بی آزاری، گشاده رویی، خیرخواهی و مهربانی با مؤمنان.

تحف العقول: ص ۴۱۶، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۸۰

۱۸. کمال دین

گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۸۲

امام رضا علیه السلام: **كَمَالُ الدِّينِ: وَلَايَتُنَا، وَالْبِرَاءَةُ مِنْ عَدُوِّنَا.**
کمال دین، [پذیرفتن] ولایت ما و برائت جستن از دشمن ماست.

مستطرفات السرائر: ص ۱۴۹ ح ۳، بحار الأنوار: ج ۲۷ ص ۵۸ ح ۱۹.

۱۹. غلو در مورد امام علی(ع)

امام رضا علیه السلام: **مَنْ تَجَاوَزَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) الْعُبُودِيَّةَ، فَهُوَ مِنَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَمِنَ الضَّالِّينَ.**
کسی که امیر مؤمنان(ع) را از مرز بندگی [خدا] فراتر ببرد، از شمار مغضوبان و از گم راهان است.

الاحتجاج: ج ۲ ص ۴۵۲ ح ۲۱۴، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۸۶

۲۰. گریه بر اهل بیت(ع)

امام رضا علیه السلام: **مَنْ تَذَكَّرَ مُصَابِنَا وَبَكَى لِمَا ارْتَكَبَ مِنَّا كَانَ مَعَنَا فِي دَرَجَتِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.**
هر کس مصیبت ما را به یاد آورد و برای ستم هایی که بر ما رفته است، بگرید، روز قیامت، با ما در یک درجه خواهد بود.

الأمالی للصدوق: ص ۱۳۱ ح ۱۱۹، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۹۲

۲۱. گریستن و گریاندن بر اهل بیت(ع)

امام رضا علیه السلام: مَنْ ذَكَرَ بِمُصَابِنَا فَبَكَى وَأَبَكَى لَمْ تَبْكَ عَيْنُهُ يَوْمَ تَبْكَى الْعَيُونُ.

هر کس مصیبت ما را یاد کند و بگریزد و بگریاند، در آن روزی که چشم ها می گریزند، چشم او نمی گریزد.

الأمالی للصدوق: ص ۱۳۱ ح ۱۱۹، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۹۲

۲۲. شرکت در مجلس اهل بیت (ع)

امام رضا علیه السلام: مَنْ جَلَسَ مَجْلِسًا يَحْيِي فِيهِ أَمْرُنَا لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ.

هر کس در مجلسی بنشیند که یاد و نام ما در آن زنده می شود، در آن روزی که دل ها می میرند، دل او نمی میرد.

الأمالی للصدوق: ص ۱۳۱ ح ۱۱۹، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۹۲

۲۳. همسایه داری

امام رضا علیه السلام: لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَأْمَنْ جَارَهُ بَوَائِقِهِ.

از ما نیست کسی که همسایه اش، از بدی های او در امان نباشد.

عيون أخبار الرضا(ع): ج ۲ ص ۲۴ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۹۴

۲۴. ویژگی های شیعیان

امام رضا علیه السلام: شِيعَتُنَا: الْمُسْلِمُونَ لِأَمْرِنَا، الْأَخِذُونَ بِقَوْلِنَا، الْمُخَالَفُونَ لِأَعْدَائِنَا؛ فَمَنْ لَمْ يَكُنْ كَذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَّا.

شیعیان ما، تسلیم فرمان ما هستند، از سخن ما پیروی می کنند و با دشمنان ما مخالف اند. پس هر که چنین نباشد، از ما نیست.

صفات الشيعة: ص ۸۲ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۲۹۶

۲۵. امامان بعد از امام رضا (ع)

امام رضا علیه السلام: الْإِمَامُ بَعْدِي مُحَمَّدُ ابْنِي، وَبَعْدَ مُحَمَّدٍ ابْنُهُ عَلِيٌّ، وَبَعْدَ عَلِيٍّ ابْنُهُ الْحَسَنُ، وَبَعْدَ الْحَسَنِ ابْنُهُ الْحُجَّةُ الْقَائِمُ الْمُنْتَظَرُ فِي غَيْبَتِهِ، الْمَطَاعُ فِي ظُهُورِهِ.

امام پس از من، پسر محمد است، و پس از محمد، پسرش علی است و پس از علی، پسرش حسن و پس از حسن، پسرش حجت قائم که در غیبتش منتظر او هستند و در ظهورش، همه فرمان بردارش.»

۲۶. قائم (ع)

إِنَّ الْقَائِمَ هُوَ الَّذِي إِذَا خَرَجَ كَانَ فِي سِنِّ الشُّبُوحِ وَمَنْظَرِ الشُّبَّانِ، قَوِيًّا فِي بَدَنِهِ، حَتَّى لَوْ مَدَّ يَدَهُ إِلَى أَعْظَمِ شَجَرَةٍ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ لَقَلَعَهَا! وَلَوْ صَاحَ بَيْنَ الْجِبَالِ لَتَدَكَّدَكَتْ صُخُورُهَا! يَكُونُ مَعَهُ عَصَا مُوسَى وَخَاتَمُ سُلَيْمَانَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، ذَاكَ الرَّابِعُ مِنْ وُلْدِي، يَغِيْبُهُ اللَّهُ فِي سِتْرِهِ مَا شَاءَ، ثُمَّ يَظْهَرُهُ فَيَمْلَأُ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مُلِئْتُ جَوْرًا وَظُلْمًا.

قائم، کسی است که وقتی ظهور می کند، در سن پیران و سیمای جوانان است، بدنی چنان نیرومند دارد که اگر دستش را به طرف بزرگ ترین درخت روی زمین ببرد، آن را از ریشه در می آورد و اگر در کوهستان فریاد زند، صخره ها در هم می ریزند. عصای موسی و انگشتر سلیمان را با خود دارد. او چهارمین از نسل من است، خداوند برای مدتی او را در پس پرده خود پنهان می سازد، سپس آشکارش می گرداند و به وسیله او زمین را همچنان که از ظلم و ستم آکنده شده است، از عدل و داد پر می کند.»

۲۷. اگر مردم زیبایی های کلام اهل بیت (ع) را می دانستند

إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا.

اگر مردم زیبایی های سخنان ما را می دانستند، از ما پیروی می کردند.

۲۸. اطاعت از خدا حتی بدون وعده به بهشت و جهنم

امام رضا علیه السلام: لَوْ لَمْ يَخَوْفِ اللَّهُ النَّاسَ بِجَنَّةٍ وَنَارٍ، لَكَانَ الْوَاجِبُ أَنْ يَطِيعُوهُ وَلَا يَعُصُوهُ؛ لِتَفْضُلِهِ عَلَيْهِمْ وَإِحْسَانِهِ إِلَيْهِمْ، وَمَا بَدَأَهُمْ بِهِ مِنْ إِنْعَامِهِ الَّذِي مَا اسْتَحَقُّوهُ.

اگر خداوند، مردم را به بهشت و دوزخی هم وعده و وعید نمی داد، باز واجب بود که از او اطاعت کنند و نافرمانی اش نکنند؛ زیرا به آنان تفضل و نیکی فرموده و نعمت هایش را در اختیارشان گذاشته است، بی آن که [به سبب انجام عملی،] استحقاق آن را داشته باشند.

۲۹. شهرت به عبادت

امام رضا علیه السلام: مَنْ شَهَرَ نَفْسَهُ بِالْعِبَادَةِ فَاتَّهِمُوهُ عَلَى دِينِهِ.

هر که خود را به عبادت شهره می سازد، به دین (/ دینداری) او بدگمان باشید.

الأمالی للطوسی: ص ۶۴۹ ح ۱۳۴۸، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۳۸۸

۳۰. اهمیت اذان و اقامه برای نماز

امام رضا علیه السلام: مَنْ أَذَّنَ وَأَقَامَ صَلَّى وَرَاءَهُ صَفَّانِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ، وَإِنْ أَقَامَ بِغَيْرِ أَذَانٍ صَلَّى عَنْ يَمِينِهِ وَاحِدًا وَعَنْ شِمَالِهِ وَاحِدًا.

هر کس اذان و اقامه بگوید، دو صف از فرشتگان، پشت سرش نماز می گزارند و هر کس اقامه بگوید و اذان نگوید، تنها یک فرشته در سمت راست او و یکی در سمت چپ او می ایستد.

کتاب من لا یحضره الفقیه: ج ۱ ص ۲۸۷ ح ۸۸۸، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۳۹۲

۳۱. نماز وسیله تقرب

امام رضا علیه السلام: الصَّلَاةُ قُرْبَانٌ كُلُّ تَقِيٍّ.

نماز، وسیله تقرب هر پرهیزگار [به خدا] است.

الکافی: ج ۳ ص ۲۶۵ ح ۶، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۳۹۶

۳۲. سجده شکر بعد از نماز

امام رضا علیه السلام: السَّجْدَةُ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ شُكْرًا لِلَّهِ - تَعَالَى ذِكْرُهُ - عَلَى مَا وَفَّقَ الْعَبْدَ مِنْ أَدَاءِ فَرَضِهِ، وَأَدْنَى مَا يَجْزِي فِيهَا مِنَ الْقَوْلِ أَنْ يَقَالَ: «شُكْرًا لِلَّهِ، شُكْرًا لِلَّهِ»، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ.

سجده شکر گزاردن پس از نماز واجب، در برابر توفیقی است که خداوند متعال به بنده داده تا واجبش را انجام دهد و کمترین چیزی که از گفتار در آن کفایت می کند، این است که سه مرتبه "شکرا لله" گفته شود.

علل الشرائع: ص ۳۶۰ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۰۰

۳۳. افطاری دادن

امام رضا علیه السلام: فِطْرُكَ أَخَاكَ الصَّائِمِ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِكَ.

افطاری دادن تو به برادر روزه دارت، فضیلتش بیشتر از روزه داشتن توست.

مصباح المتهجد: ص ۶۲۶ ح ۷۰۴، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۱۴

۳۴. زیارت امام رضا (ع)

امام رضا علیه السلام: **أَلَا وَإِنِّي لَمَقْتُولٌ بِالسَّمِّ ظُلْمًا، وَمَدْفُونٌ فِي مَوْضِعٍ غُرْبَةٍ، فَمَنْ شَدَّ رَحْلَهُ إِلَى زِيَارَتِي اسْتَجِيبَ دُعَاؤُهُ وَغُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ.**

بدانید که من با زهر ستم، کشته خواهم شد و در خاک غربت، دفن خواهم شد. پس هر که برای زیارت من بار سفر بر بندد، دعایش مستجاب و گناهانش آمرزیده می شود.

الخصال: ص ۱۴۴ ح ۱۶۷، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۳۲

۳۵. دوری از آتش بدون عمل

امام رضا علیه السلام: **مَنْ تَعَوَّذَ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ وَلَمْ يَتْرِكِ الشَّهَوَاتِ، فَقَدِ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ.**

هر که از آتش دوزخ به خدا پناه ببرد، اما ترک شهوات نکند، در واقع، خود را ریشخند کرده است.

کنز الفوائد: ج ۱ ص ۳۳۰، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۴۰

۳۶. صلوات بر پیامبر و خاندان او زائل کننده گناهان

امام رضا علیه السلام: **مَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى مَا يَكْفُرُ بِهِ ذُنُوبُهُ، فَلْيَكْثِرْ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ؛ فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَدْمًا.**

هر کس توانایی دادن کفاره برای گناهانش را نداشت، بر محمد و خاندان او فراوان صلوات بفرستد؛ زیرا صلوات، گناهان را به کلی از بین می برد.

عیون أخبار الرضا (ع): ج ۱ ص ۲۹۴ ح ۵۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۴۲

۳۷. اهمیت زیارت اهل بیت (ع)

امام رضا علیه السلام: **إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي عُنُقِ أَوْلِيَائِهِ وَشِيعَتِهِ، وَإِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحُسْنِ الْأَدَاءِ زِيَارَةَ قُبُورِهِمْ، فَمَنْ زَارَهُمْ رَغْبَةً فِي زِيَارَتِهِمْ وَتَصَدِيقًا بِمَا رَغِبُوا فِيهِ كَانَ أُمَّتُهُمْ شُفَعَاءَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.**

هر امامی به گردن دوستان و شیعیان خود، عهدی دارد که وفای کامل به این عهد، و به جا آوردن نیکوی آن، با زیارت قبر آنان است. پس کسانی که با رغبت و علاقه به زیارت ایشان و باور داشتن به آنچه آنان ترغیب کرده اند، زیارتشان کنند، امامان آنها در روز قیامت، شفیعشان خواهند بود.

۳۸. اهمیت زیارت حضرت معصومه (س)

الامام الرضا (ع) - لَمَّا سَأَلَهُ سَعْدُ بْنُ سَعِيدٍ عَنِ قَبْرِ فَاطِمَةَ بِنْتِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (ع) - : مَنْ زَارَهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ.
امام رضا (ع) - در پاسخ سؤال سعد بن سعید، در باره [ثواب زیارت] قبر فاطمه دختر موسی بن جعفر (ع) - : هر کس او را زیارت کند، پاداشش بهشت است.

ثواب الأعمال: ص ۱۲۴ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۴۶

۳۹. اطاعت از پدر و مادر

امام رضا علیه السلام: بَرُّ الْوَالِدَيْنِ وَاجِبٌ وَإِنْ كَانَا مُشْرِكِينَ، وَلَا طَاعَةَ لَهُمَا فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ.
اطاعت از پدر و مادر واجب است، اگر چه مشرک باشند؛ ولی در معصیت خالق، از آنان نباید اطاعت کرد.

عیون أخبار الرضا (ع): ج ۲ ص ۱۲۲ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۵۴

۴۰. رفاه برای خانواده

امام رضا علیه السلام: صَاحِبُ النَّعْمَةِ يَجِبُ عَلَيْهِ التَّوَسُّعَةُ عَلَى عِيَالِهِ.
برخوردار از نعمت، باید خانواده اش را در رفاه قرار بدهد.

الكافی: ج ۴ ص ۱۱ ح ۵، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۶۰

۴۱. غم زدایی از مؤمن

امام رضا علیه السلام: مَنْ فَرَّجَ عَنِ مُؤْمِنٍ فَرَّجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.
هر که غم مؤمنی را بزداید، خداوند در روز قیامت، غم را از دل او می زداید.

الكافی: ج ۲ ص ۲۰۰ ح ۴، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۶۲

۴۲. تشکر در قبال خوبی مردم

امام رضا علیه السلام: مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ.
هر که در قبال خوبی مردم تشکر نکند، از خداوند عز و جل هم تشکر نکرده است.

عیون أخبار الرضا (ع): ج ۲ ص ۲۴ ح ۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۶۶

۴۳. سکوت

امام رضا علیه السلام: **مَا أَحْسَنَ الصَّمْتِ لَا مِنْ عِي، وَالْمَهْدَاؤُ لَهُ سَقَطَاتٌ.**

چه نیکوست آن خاموشی ای که از روی درماندگی [در سخن گفتن] نباشد! و برای پُرگو لغزش هاست.

الاختصاص: ص ۲۳۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۶۸

۴۴. خشم

امام رضا علیه السلام: **الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ.**

خشم، کلید هر بدی است.

مشكاة الأنوار: ص ۳۸۳ ح ۱۲۶۶، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۸۰

۴۵. پوشاندن گناه

امام رضا علیه السلام: **الْمُسْتَتِرُ بِالسَّيِّئَةِ مَغْفُورٌ لَهُ.**

پوشاننده گناه آمرزیده می گردد.

الکافی: ج ۲ ص ۴۲۸ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۸۲

۴۶. گناهان کوچک، راهی به سوی گناهان بزرگ

امام رضا علیه السلام: **الصَّغَائِرُ مِنَ الذَّنُوبِ طُرُقٌ إِلَى الْكِبَائِرِ، وَمَنْ لَمْ يَخَفِ اللَّهَ فِي الْقَلِيلِ لَمْ يَخَفْهُ فِي الْكَثِيرِ.**

گناهان کوچک، راه هایی به سوی گناهان بزرگ اند و کسی که از خداوند در اندک، ترس نداشته باشد، در زیاد نیز از او نمی ترسد.

عیون أخبار الرضا(ع): ج ۲ ص ۱۸۰ ح ۴، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۸۴

۴۷. پاکیزگی

امام رضا علیه السلام: **مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ التَّنْظُفُ.**

پاکیزگی، از اخلاق پیامبران است.

تحف العقول: ص ۴۴۲، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۸۸

۴۸. بوی خوش

امام رضا علیه السلام: الطَّيِّبُ مِنَ اخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ.

به کار بردن بوی خوش، از اخلاق پیامبران است.

الكافي: ج ۶ ص ۵۱۰ ح ۱، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۴۹۲

۴۹. دست کشیدن از غذا پیش از سیری کامل

امام رضا علیه السلام: اِرْفَعِ يَدَيْكَ مِنَ الطَّعَامِ وَبِكَ إِلَيْهِ بَعْضُ الْقَرَمِ؛ فَإِنَّهُ أَصْحَحُ لِبَدَنِكَ، وَأَذْكَى لِعَقْلِكَ، وَأَخَفُّ عَلَى نَفْسِكَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

در حالی که هنوز اندک اشتهايي داری، دست از غذا بکش؛ زیرا این کار، به خواست خدا جسم تو را سالم تر، فکرت را تیزتر و روانت را سبک تر می دارد.

طب الامام الرضا(ع): ص ۱۴، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۵۰۰

۵۰. حفظ آبرو با مال

امام رضا علیه السلام: أَفْضَلُ الْمَالِ مَا وُقِيَ بِهِ الْعِرْضُ.

برترین دارایی آن است که آبرو با آن حفظ شود.

العدد القوية: ص ۲۹۲ ح ۱۷ و ص ۳۰۰ ح ۳۶، گزیده حکمت نامه رضوی، صفحه: ۵۲۸